

3458

פרוטוקול מס. 3/36

מישיבת ועדת הכספים
מיום ד', כ"ז בטבת תשי"ט - 7.1.59 - בשעה 9.00

בכ"ר:

- חברי הוועדה: י. גורי - היו"ר
- מ. אולמרט
- י. בדר
- א. בהיר
- ש. דיין
- א. הרצפלד
- ק. כהנא
- ד. סיוזיאב
- י. ספיר
- ז. צור
- י. קרמון
- י. ש. רוזנברג
- ח. רובין
- י. אפרתי

מ. זנגי - משנה למנהל הכללי של משרד האוצר;
נ. שמיר - המנהל הכללי של חברת הנפט הלאומית לישראל ב"מ.

ש. בזק - מזכיר הוועדה.

1. אישור ערבות הממשלה לאמיסיה של חברת הנפט הלאומית לישראל.

סדר-היום:

פותח את הישיבה.

היו"ר י. גורי:

אני מניח שחברי הוועדה קראו את טיוטת הפרוספקט של חברת הנפט הלאומית לישראל, ונוכל לעבור לשאלות.

י. ספיר: מה הן תכניות החברה, לבצע קידוחים רבים במקומות רבים או קידוח נסיון אחד בכל איזור, על-כל-פנים, אי-אפשר לגשת לפעולה בלי תכנית.

היו"ר י. גורי: אני חושב, כי השורה הראשונה של החוזה מתפרשת כך שיגבירו את קצב הקידוחים, מסתבר שיבצעו קידוחים באיזורים רבים.

פ. זגג' :

בטיוטה הקודמת של הפרוספקט היתה תכנית חלקית, בעוד שבפרוספקט האחרון אין תכנית, אף אחד אינו יכול לקבוע מה יעשו במשך השנתיים, זה תלוי כמימצאים,

י. ספיר :

אם אינני טועה, ההוצאות העיקריות הן בחיפושי נפט.

ג. שטר :

אין זה נכון, יש הוצאות רבות בפיתוח השדה, למשל.

י. ספיר :

חיפושי נפט הוא השטח היחיד שלא היה בו צורך בכסף ציבורי רב. הושקעו בכך עשרות מיליוני לירות ע"י גורמים מקומיים וחיצוניים, עד כה הלכו לפי ההנחייה שאין משקיעים כספי ציבור בשטח שההון הפרטי נוהה אליו, והנה פתאום החליטה הממשלה לא לסמוך יותר על גורמים עצמאיים, אלא לנסות בעצמה לחפש נפט בהשקעות לא קטנות. אם ההנחה היא שיש סיכויים למציאת נפט, מדוע פנה ההתלהבות של הגורמים הפרטיים?

היור' י. גורי :

חברות הנפט הגדולות לא באו לכאן, ולחברות הנפט הקטנות לא היתה אפשרות ורצון להשקיע כספים רבים.

י. ספיר :

אני מניח שחברות הנפט הגדולות לא באו לכאן מטעמים פוליטיים, מכיון שהן קשורות בעיקר בגורמים הערביים, אבל אני מניח שיש חברות נפט באמריקה שהיו עשירות לבוא לכאן; מדוע צריכה הממשלה להיכנס לסיכון של הוצאת כספים כה גדולה?

א. בהיר :

אני יודע שהושקעו בחיפושי נפט בארץ 70-60 מיליון ל"י. בזמן האחרון ההשקעות הן בקצב הרבה יותר קטן מאשר לפני שנתיים-שלוש שנים, מפני שחוץ מאשר ב"חפץ" עוד לא מצאו נפט. החברות הזרות ושתי החברות הישראליות מוגבלות באמצעים העומדים לרשותן, ועל-כן אני מעריך את החלטת הממשלה להיכנס לפעולה זו בסכום של 15 מיליון ל"י, 5 מיליון ל"י של הממשלה ו-10 מיליון ל"י יגויסו ע"י הפצת אגרות חוב באחריות הממשלה.

בתור חברי וועדת הכספים של הכנסת עלינו לשאול את עצמנו: האם יש לנו רשות, מבחינה מוסרית, לייעץ לאזרחי ישראל לקנות את אגרות החוב, אגרות החוב הן בערבות הממשלה, כך שאם לא יימצא נפט יוכלו בעליהן לקבל את כספם בחזרה, צמוד לשער הדולר, בתוספת ריבית של 5,3% ברוטו, כלומר 4% נטו. במקרה שיימצא נפט, תהיה לבעלי אגרות החוב האפשרות להמירן במניות, ואין ספק שערכה של המניה יהיה אז גדול יותר מהמחיר הנומינלי. במקרים שאזרחי ישראל יקנה אגרות חוב ממשלתיות ויקבל ריבית של 6% בניכוי 25% למס-הכנסה, יש לו אפשרות לקנות אגרות חוב בריבית של 4% ובעד החיסוי של 1/3% יש לו סיכוי, במקרה שיימצא נפט, להמיר את האגרות במניות, אני חושב שאלה תנאים הוגנים.

השאלה היא: האם צריכה הממשלה להיכנס

לסיכון של 15 מיליון ל"י בחיפושי נפט? לאחר שכבר הושקעו בחיפושי נפט 70-60 מיליון ל"י - ואני מניח שחצי מזה הושקעו ע"י חברות ישראליות - מוטב לנו לאשר סיכון של עוד 10 מיליון ל"י, למעשה, כי 2 1/2 מיליון ל"י כבר נמצאים בתקציב 1958/9, ואם יחליטו להשקיע עוד 2 1/2 מיליון ל"י, זאת צריך להביא לאישור הכנסת, השאלה העומדת בפנינו היא: האם צריכה ממשלת ישראל, מתוך מסגרת הפיתוח המסתכמת השנה ב-360 מיליון ל"י, להיכנס לסיכון של מיליון ל"י לשנה? - אני תומך בכך.

ישיבה להי שאל השאלה: למה מקימה הממשלה
חברה חדשה במקום להגדיר את התחום של החברות הקיימות, אני מניח
באך יחד סתמו לא יציע גבולות מסך לחברות זרות העובדות בארץ
והחברות עם מנייתן כחול"ל, יכולה להיות הצעה להשקיע את הכסף
לאותן ששתי החברות הישראליות, חבר-הכנסת ספיר יכול להעלות את
הצעה הזאת כאשר שתי-האוצר יהיה אתנו, אולם אינני מציע לעכב
בגלל זה אם אישור העניין לאטיסיה.

7.1.58 דונגונו:
אם איזו חברה יש כבר סידור, או מתכוונים
לעשות הסדר, שהיא תספול בקידוחים?

לפי הפרוספקט, אין לעת עתה נכוונות להעביר
את המניות לבורסה, האם זה לא היה מעודד את ההמרה אם היו מוציאים
את המניות לבורסה?
אינני רואה נימוקים נגד מתן האישור לערבות
הממשלה, אולם יש לי ספיקות, ואני חושב שהיינו צריכים לקיים בענין
זה דיון עם הגורמים הממשלתיים המוסמכים.

הבעיה היא זו: אם כבר קיימות שתי חברות
ישראליות, אולי אפשר היה ע"י מתן ערבות ממשלתית להגדיל את ההון
של החברות הללו, כדי שהן תסכנה בקידוחים? האם לא היה כדאי לעודד
את החברות הזרות להמשיך בפעולותיהן ע"י מתן ערבות ממשלתית להוצאת
אגרות חוב שתופצנה בארץ? מהו בכל-זאת החיוב הגדול בהקמת חברה חדשה?

7. סוזיאב:
אני חוזר על הצעתי מאתמול בקשר לאופציה
שתינתן לרוכשי אגרות חוב להמיר אותן במניות.
אני רוצה להסביר מדוע אני רואה את השיטה הזאת כפסולה:

אינני דואג למקרה שיימצא נפט, כי ברגע
שמוצאים נפט ישנה כדאיות להמיר את אגרות החוב במניות, אני דואג
למקרה שלא יימצא נפט. במבנה סלאכותי זו רוצים לדחוף את בעל אגרות
החוב להמירן הקרם, רוצים לדחוף אותו לצד ספקולטיבי, פירוש הדבר -
להפסיד הכל במקרה שלא יימצא נפט.

האם במפעל פיתוח המפיק חומר גלם כה חיוני
למשק תקבע הממשלה סחויים כאלה שאפשר יהיה לשלם דינודנות כאלו
שהמחיר הפנסטטי המוצע ישתלם? במפעל מעשייתי גדול אין כל הגבלה
לדינודנה, פה יורעת הממשלה טראש שהסיכון הוא הרבה יותר גדול,
גם בקשר למציאת נפט וגם בקשר לסיכוי לשלם דינודנה כזאת.

נניח שבמשך שלוש שנים לא יימצא נפט ובעל-
אגרות חוב יחליט להמירן במניות, והוא יקבל מניה אחת בעד כל שלוש
אגרות חוב. מדוע הוא צריך לשלם פי 3? לא ונהיה אפשרות לשנות את
התנאים ולתת מניה תמורת כל אגרת חוב, מפני שעל"כ פוגעים באלה
שמררי יז אגרות החוב במניות בשנה הראשונה ובשנה השנייה, ומי שירצה
להמיר בשנה השלישית יסתכן הרבה יותר.

האמצעי הוא סלאכותי וקצת לא הוגן מצד
חברה ממשלתית - רוצים לגרות את היצרים, אין זה אמצעי מתאים
לממשלה. הייתי מסכים שיקבעו לאיגרת החוב ריבית נמוכה יותר,
אפילו 4%, ולתת את האפשרות במשך שנתיים-שלוש שנים להמירה
במניה, במקרה שיימצא נפט, אל תבנו את הבנין כן, שאם בעל
איגרת החוב ירצה להמירה בעבור שלושה חדשים, יצטרך לשלם יותר.
זו הפעם הראשונה שאנו נתקלים בשיטה זו, שאני רואה אותה כפסולה.
הממשלה איננה צריכה לפעול בשיטה כזאת.

7.1.58

לעצם העניין, קשה לשפוט מדוע לא נלקח

בדרך של עידוד החברות שכבר השקיעו בשטח זה כספים ועמל מבלי לשטוע את דעתן. אני הייתי הרבה יותר מרוצה לו היו מעודדים אותן החברות שכבר נכנסו לפעולה ועדיין לא חילקו דיוידנדות.

אינני רוצה להגיד שאנחנו נצביע נגד

מתן הערבות הממשלתית, אולם יש לשקול היטב אם ב-1959 צריך להוציא אגרות חוב צמודות דולר, כדי שהקהל יהיה להוט לקנות אותן. אני חושב כי הממשלה צריכה לשקול פעמיים אם היא צריכה להגדיל את התחייבויותיה צמודות הדולר. יש לי ספיקות רבים בעניין זה, ואני סבור שהעניין לא ייפגע אם האישור ידחה לכמה ימים, על-מנת שתהיה אפשרות לוועדה, או לוועדת משנה, להיפגש עם בנהלות החברות הקיימות, ולשקול עד כמה צעד זה הוא הכרחי.

מ. אוקמרט:

אילו היינו מקבלים הסבר מה עשו חברות הנפט הקיימות, היה לבדוק יותר לשפוט אם יש צורך בייסוד חברה חדשה, או אולי כדאי יותר לחזק את החברות הקיימות.

ש. דיין:

מתוך החוסר שקיבלנו, הסיכויים למציאת נפט אינם רעים. יש צורך בסבלנות וצריך להעמיק

לחפש.

תנאי האמיסיה הם הוגנים ביותר. אין כל חשש להפסדים, מפני שהממשלה ערבה, ואין חשש לירידת הערך, מפני שהאגרות צמודות לערך הדולר. אני חושב שצריך לעודד את הציבור להשקיע כספים בקניית אגרות חוב אלו, אחרת הוא ישקיע את הכספים בצריכה נוספת.

היו"ר י. גורי:

איך אפשר לשאול את החברות הקיימות אם צריך להקים חברה חדשה?

ז. סוזיאב:

השאלה צריכה להיות: האם החברות הקיימות היו מרחיבות פעולותיהן אילו היו מאפשרים להן להוציא אגרות חוב בערבות הממשלה?

היו"ר י. גורי:

לאחר שכבר הוקמה חברת נפט לאומית, מייעץ חבר-הכנסת סוזיאב לשאול את החברות האחרות אם צריך להקים אותה, פירוש הדבר שהחברה תשב באפס מעשה.

נכון שאנו מגרים את היצר של הציבור לקנות אגרות חוב, אולם אין הוא חייב להמירן במניות, כספו מובטח. רק אזרח שירצה להסתכן, ימיר את אגרות החוב ועלול להפסיד.

עצם הוצאת אגרות חוב ובמרתן במניות, מתוך

סיכון, זה מכבשנן של חברות מסוג זה, מפני שעצם העניין הוא מסוכן. האזרח יודע שעד עכשיו לא מצאו נפט, ואם הוא איש זהיר, לא ירצה להסתכן ולהמיר את אגרות החוב במניות, איש אינו כופה עליו לעשות זאת, אי-אפשר לומר שאנו נוהגים עם הציבור באופן בלתי כנה.

תהיה זו התנהגות שלא כשורה מצד וועדת הכספים אם היא תקבע היום שאין מקום לחברת נפט לאומית. היא היתה צריכה לקבוע זאת לפני שהחברה הוקמה.

א. כהנא:

אני מציע לאשר את ערבות המטשלה לאמיסיה, אולם יחד עם זאת אני מציע שהוועדה תעמיד את הרוטה את הדיון בבעיה שהתעוררה: האם אין מקום לשיתוף-פעולה בין החברות הישראליות הקיימות לבין חברת הנפט הלאומית?

ב. שמיר:

בפורום זה אין צורך לשכנע אנשים שצריך לחפש נפט במדינת ישראל.

מה נעשה בשטח זה עד עכשיו בארץ?

החלנו לחפש נפט בארץ ב-1952. למעשה, הקידוחים הראשונים נעשו בסוף 1953. במשך שש שנים קדחנו בארץ 34 קידוחי ניסיון בעומק כולל של קרוב ל-70 ק"מ. זה כולל את הקידוחים שנעשו ב"חלץ", שהוא כבד קידוח שדה.

בארצות הברית עשו 30 קידוחים לכל מייל מרובע. אצלנו נעשו עד עכשיו 4 קידוחים לכל מייל מרובע, פירוש הדבר שאנו בשלב התחלתי בלבד. בארצות הברית רק באר אחת מתוך 10 בארות נותנת קצת נפט, ורק באר אחת מתוך 44 בארות נותנת לפחות מיליון חביות והיא רנטביליט. איננו רוצה לזלזל במה שנעשה עד עכשיו. כל ההערכה גם לחברות הישראליות וגם לחברות הזרות.

כיום פועלות זרץ שלוש קבוצות זרות:

1. "ישראל-קונטיננטל" - חברה של יהודים קנדיים, שבראשה עומד מר בלונפילד. הוא השקיע קצת כסף בהתחלה ואח"כ ניסה למכור מניות בארצות-הברית וגייס קצת כסף בזמן שנתגלה נפט ב"חלץ". כיום אין למניות הנפט מישראל כל משיכה, ישנן אטרקציות גדולות יותר. בכלל, מניות הנפט בעולם אינן כיום בקו של עליה. מאז מבצע סיני יש עודף של נפט והתחילו להקטין את ייצור הנפט בכל ארצות העולם, בפרט בארצות-הברית.

2. "ישראל-אמריקן", שבראשה עומד הסקי, גוי

בעל עסקים גדולים בעולם הנפט. לישראל הלך מתוך קשרים עם מספר יהודים ובהשפעתו של ככס בול הגיאולוג. מזה שנתיים שחברה זו לא עשתה דבר, לא השקיעה פרוטה לא במחקר ולא בקידוח, היא למעשה עומדת היום בפני חיסול ומוכרת את שאריות הציוד שנותרו לה לאחר שהעבירה את רוב ציודה לטורקיה.

3. "פאן ישראל", שבראשה עומד בקלי, גוי

מני-ג'רסי, שאולי עשתה יותר טאקס כל החברות הזרות. כיום לא מוכן כר בקלי להשקיע כאן כסף. בקלי הזקן, שהיה לו סנטימנט לישראל, מת ובניו הם טיפוסים של בעלי עסקים אמריקאיים ואינם להוטים לפעולה בארץ.

בגיאולוגיה, כפי שאמר איינשטיין על

המטפיסיקה, מה שודאי אינו מתייחס לגיאומורפולוגיה, ומה שמתייחס למציאות אינו ודאי. מדובר בהערכות בלבד. החברות הזרות הסתפקו בקידוחים בודדים והחיאשו. אולי מר בלונפילד יגייס סכום נוסף ויעשה קידוח נוסף, לא עמוק, שאינו מכרוך למציאת נפט דווקא, אלא להחזקת השטח. למעשה, הוא מחכה שאולי משהו אחר ימצא נפט ואז יעלה ערכו של מניות הנפט מישראל והוא יוכל לגייס כסף.

בשטח הנפט חלה מהפכה בשנים האחרונות.

ארצות שנחשבו כיבשות, כמו גרמניה ואוסטריה, מייצרות כיום נפט. אוסטריה הגיעה לייצור נפט בכמויות כאלו שיש באפשרותה גם לשווקו. בצרפת מצאו נפט במרחק 40 ק"מ מפריס, אמנם לא כמות גדולה, אבל כמעט כמו ב"חלץ". בשנת 1957 עבדו בצרפת 106 מכונות קידוח.

בצרפת פועלות עשרות חברות וב-80% של החברות ההון הממשלתי מהווה 75%. בכל ליטר בנזין שקונים בצרפת יש סכום כסף המיועד לחיפושי נפט.

ביחס לזמן הדרוש לחיפושי נפט, בוונצואלה חיפשו 17 שנה עד שמצאו. בסעודיה חיפשו 7 שנים, רצו להסתלק וברגע האחרון כמעט גילו נפט. בפרס חיפשו 14 שנים, שלוש חברות פשטו את הרגל ובשנה ה-14 מצאה החברה הדנית נפט. כקנדה נעשו 129 קידוחים, השקיעו בזה מאות מיליוני דולרים, ובקידוח ה-130, כאשר החליטו שהוא יהיה האחרון, קבעו הגיאולוגים גבעה מסוימת שיש לקדוח בה; מכיון שהיה חורף וקר, החליט האיש במקום לרדת ולהסתתר מאחורי הגבעה כדי שהרוח לא תפריע לו, ובקידוח זה מצאו נפט. אחד-בכך חזרו לקדוח במקום שהגיאולוגים סימנו על הגבעה, ולא מצאו כל נפט.

החברות הזרות שפעלו בארץ טוענות שהשקיעו כ-25 מיליון ל"י. אני מניח שחלק גדול מזה הושקע בציד, החברות הישראליות שקדחו עשו באמת הרבה, לפחות מחצית הוצאותיהן הושקעה בציד, שישנו היום בארץ למכביר, כך שלמעשה בקידוחים עצמם לא השקיעו סכומים גדולים בהשוואה לארצות אחרות המחפשות נפט, כיום עומדות החברות הישראליות בפני בעיות כספיות.

החברות הישראליות, שעשו את מרבית העבודה בארץ, בעיקר "מצדה" המורכבת משתי חברות: "מחפשי נפט" ו"לפידות", עומדות היום בפני בעיות כספיות. "נפט" קדחה עד היום 6 קידוחים, "מצדה" - 14 קידוחי נסיון עמוקים, בהם קידוחים יקרים. ל"נפט" יש שדה גז, שיש לו בודאי ערך מסויים, לא ידוע מה ערכו, על-פלפנים, חייבים לקדוח, חייבים לאשר את שאיפה הגז. גז בכמויות מסחריות. אם לא ימצא גז ב"זוהר" או לא ימצא נפט ב"חלוצה", תעמוד "נפט" בפני בעיות קשות מניין לגייס כספים. בגלל סיבות מיוחדות עומדת "מצדה" בפני בעיות כספיות חמורות עם חובות גדולים, היא קנתה ציוד רב והיא נאבקה בתשלום חובותיה, מההכנסות של "חלץ", המציעות ל-160 אלף דולר, משלמת "מצדה" קצת חובות ואוספת כסף לקידוחים נוספים.

הושמעו לא פעם טענות כלפי חברות הנפט בארץ, שהן קדחו יותר מדי ולמדו פחות מדי, השקיעו פחות מדי כסף במחקרים גיאולוגיים וגיאופיזיים ובכל מדע הכנה ונחפזו לקדוח, ארע לנו המזל שזמן קצר לאחר התחלת הקידוח מצאו את שדה "חלץ" - היה זה סקרה שבו נעזרנו מהכנות האנגלים, כיום מתכננת חברת "מצדה" הפסקת הקידוחים לתקופה של חצי שנה ויותר עד שתכין סקרים גיאולוגיים וגיאופיזיים, אותו דבר גם "נפט".

בדיונינו בחברת הנפט הלאומית, הצענו להנהלה ולגיאולוגים להשקיע חצי מיליון ל"י בסקר גיאולוגי, על-מנת לסמן בקורות קידוח נוספות, פרט לשני המקומות המסומנים שאנחנו חייבים לקדוח מהר.

אני חושב שצריך לעזור ל"נפט" ו"מצדה" לגייס כסף נוסף, אבל איני חושב שזה עומד במתירה לבקשתנו כאן, לאשר את ערבות הממשלה לאמיטייה של חברת הנפט הלאומית, כי יש מקום בארץ לפעולה של 3 חברות לפחות.

לפי חוק הנפט מחולקת הארץ ל-4 אזורים, ובכל איזור מותר לכל חברה להחזיק לא יותר מ-3 שטחים, ויחד לא יותר מאשר עד מיליון דונם. חלוקה זו מאפשרת התחרות מסוימת ועידוד חברות שונות בחיפושי שטחים, באיזור הנגב יש לכל החברות

הישראליות מכסימום השטחים שהן יכולות לקבל, ועם זאת נשארו שטחים בלתי מחולקים. איזור מס. 2, מסביב ל"חלץ", מחולק לכל החברות. באיזור מס. 3, הגליל, יש עוד כמה שטחים שלא חולקו. לפני שקמה חברת הנפט הלאומית היו הרבה שטחים פנויים, שהחברות האחרות או שלא יכלו לקבלם על עצמם, או שלא היה להן ענין וכסף להחזיק בהם. איזור מס. 4 הוא איזור בקעת הירדן הנמשך עד ים סוף. אנו באנו למלא חלל מסויים, כי החברות הקיימות מחזיקות רק בחלק קטן מהשטחים.

בטיוטה הקודמת של הפרוטופקט הכיזונו תכנית לשתיים בהוצאה של 5 מיליון ל"י. ההוצאה יכולה להיות גם 8 מיליון ל"י וגם 3 מיליון ל"י, מכיון שהתכנית אינה קבועה, אנו מולכים לקדוח במכתש הקטן; במידה שלא נמצא דבר, נשקיע מיליון - מיליון וחצי ל"י ונסתלק. במידה שנמצא, או שנמשיך בקידוחים, אנו יכולים באותה שנה להשקיע פי 2-3, ולכן, לאחר שיקול דעת, מחקנו את התכנית מהפרוטופקט. איננו יכולים להתחייב על תכנית בפרוטופקט, מאחר שהתכנית תלויה לא רק בזה שאנו נמצא נפט, אלא גם במה שתמצא "נפט" בזוהר, כי הגיאולוגיה איננה מחולקת לפי הקוים שחילקו במשרד הפיתוח, לגיאולוגיה חוקים משלה, ולכן כל מי שימצא נפט, כל החברות תהנה מזה, וזה יעודד אותן להמשיך בפעולה.

לדעת כל הגיאולוגים שבקרו בארץ, המכתש הקטן הוא המבנה הקלאסי למציאת נפט. למעשה, כל הזכויות שקיבלנו כבר היו פעם בידי מישהו שהחזיקם. החברה האמריקאית שהחזיקה בזכויות עשתה חשבון שמלכת דרך והבאת מים למכתש הקטן כרוכים בהוצאה של חצי מיליון ל"י, לפני שמתחילים בקידוח, שומת חברה זרה לא היתה מוכנה ללכת לספקולציה שיש בה הוצאה עקיפה מוקדמת כה גדולה. אנחנו סללנו את הכביש, והיו לנו שלוש ברירות להבאת מים: להביאם מסודים, להביאם מדימונה בסנקרים או לנסות לקדוח במקום. החלטנו להשקיע 15 אלף ל"י לקידוח נסיון, ולאחר קידוח של 24 מ' מצאנו מים. השאיבה המעשית התחילה רק אחר מול, אולם אנו סבורים כי ישנם כ-40 קוב מים בטוחים. קדחנו 5 בארות ובכולן מצאנו מים. מליחות המים היא 450. מציאת המים חוסכת לנו כספים רבים, ואולי יש איזו חשיבות לאומית בכך שנמצאו מים באיזור, זה יחייב קידוחים נוספים, ואני מבין ש"מקורות" זתה"ל מתכננים קידוחים נוספים. אנחנו צריכים 10 קוב מים לשעה.

לגבי האמיסיה עצמה, לגבי צורתה והשוני שבה, אינני רוצה להתווכח עם חבר הכנסת סרזיאב, אבל אני חושב שיש לנו היתה היום קונינגסטורה אחרת בעולם הנפט הישראלי, אפשר היה להוציא לשוק מניות, מאחר שחששנו שזה לא ילך, אין אמונה רבה במציאת נפט, ניסינו למצוא דרך לגייס כספים.

אני רוצה לציין ולהוסיף שלא כל קידוח יבש הוא אבוד, הוא סימן דרך לאן צריך ללכת, מכל קידוח אפשר ללמוד. מצאנו שבעה מינים של גז, מהם שלושה המופיעים תמיד בקרבת נפט, וצריך לבצע שם לפחות 20 קידוחים. מה שקודחים יותר בארץ, לוטדים יותר על הגיאולוגיה שלה. אנחנו יודעים היום מעט על הגיאולוגיה של הארץ. אין עדיין מיפוי ראשוני של השטחים שאנו מחזיקים, אין סקרים גיאופיזיים, ביזמת כל החברות הקימונו, ביחד עם משרד הפיתוח, מכון גיאופיזי, שצורפו אליו טומחים אמריקאיים טובים, ואני מקווה שמכון זה יתן לנו את החומר שאנו זקוקים לו, מה שנקדה יותר, נדע יותר, ומה שנדע יותר, הסיכויים למציאת נפט טובים יותר, אם לא נמצא נפט במשך שלוש שנים, הציבור לא יאמין יותר, ואז תצטרך הממשלה לקבל על עצמה את הסיכון במילואו.

לא יהיה זה הוגן לקבוע אותם התנאים לגבי מי שמסיר היום את האיגרת בטניה ולגבי מי שימירה בעוד שלוש שנים, כבר הקטנו את הריבית, אנחנו רוצים למשוך השקעות הון. קבענו רק

סוג אחד של מניות, מניות רגילות, לא יהיה לאף אחד שום זכויות יתר, גם לא למטשלה, זכויות המטשלה תהיה רק לפי מספר המניות שהיא מחזיק, אנחנו חושבים ש-10 מיליון ל"י זה סכום לא גדול, אינני חושב שאפשר היום להוציא אגרות חוב בסכום גדול יותר, צריך נשימה כדי להמשיך בחיפוש נפט, ואני מקווה שהנשימה הזאת לא תצטרך להיות ארוכה מאוד.

ס. זגני:

לשאלתו של חבר הכנסת סוזיאב ביחס לתנאי ההמרה, היה ויכוח בתוך משרד האוצר ובחוגי חברת הנפט הלאומית באזור מידה התנאים שאנו נותנים אינם טובים מדי, אני חייב להודיע, כי ד"ר ארנון עוד שמר לעצמו אפילו זכות הסתייגות לגבי גובה הריבית, שהוא חושב אותה לגבוהה מדי, רצינו לקבוע מכסימום של הגינות, אטרנו שאין לנו רשות להציע לאנשים לקנות מיד מניות, החלטנו להוציא אגרות חוב, והיה אם במשך שלוש שנים יימצא נפט, תהיה לבעלי האגרות האפשרות להמירן במניות בתנאים הוגנים, במקרה שימצא נפט, לא יהיה זה הוגן לקבוע אז למניה אותו מחיר שאנו קובעים היום, חשבנו שזה הוגן ביותר לקבוע זאת בצורה שקבענו.

אנחנו התחבטנו בשאלה מי צריך לרשום את המניות בבורסה, חששנו שמחירים שונים בבורסה יגרמו לבהלה, הדבר לא הוכרע עדיין.

עובדה היא שלציבור יש כסף והוא מבקש להשקיע, יש נטייה להשקיע את הכספים באמיסיות, וברגע שאין אמיסיות נוצרת בשוק אנדרלמוסיה, הצענו להוציא עכשיו את האמיסיה, מפני שאין כרגע אמיסיות אחרות, אנו חושבים שאפשר יהיה לגייס בקלות 10 מיליון ל"י, והפסידה חבל לא לנצל הזדמנות זו.

א. הרצפלד:

אני מציע גם לאופוזיציה וגם לקואליציה לאשר את הערבות לאמיסיה. עצם ההשקעה היא חשובה מאוד, ולבעל האיגרת תהיה זו השקעה טובה.

היו"ר י. גורי:

ישנן שתי הצעות: 1. לאשר את הערבות; 2. לדחות את ההחלטה.

א. בהיר:

אני מציע לדחות את ההצבעה ליום ב'.

היו"ר י. גורי:

מכיון שההצעה היא לדחות למספר ימים, אנני נזהג להצבעות כאלו - אם אין סיבה מיוחדת לאשר את הערבות דוק היום, אני מוכן לדחות את ההצבעה ליום ב'.

נ. שמיר:

אינני רואה כל התנגדות להצעה לדחות את האישור למספר ימים. אני רק מבקש מחברי הועדה לשמור בסוד את הדברים שמסרתי על מצבן של החברות הנפט האחרות.

(הישיבה ננעלה בשעה 11.00)